

Barne- og ungdomskulturmeldingen

Innspill fra Forleggerforeningen

Oslo, 26.08.2019

Forleggerforeningen takker for muligheten til å sende inn skriftlig innspill til utformingen av barne- og ungdomskulturmeldingen. Vi ser med glede på at Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet samarbeider om meldingen. En slik bred tilnærming legger et godt grunnlag for å tenke helhetlig og overordnet rundt kulturtiltak rettet mot ungdom. Det tror vi er klokt, og kanskje spesielt relevant når det kommer til litteraturen.

Overordnet: Hvorfor er lesing viktig?

Vi vet at lesingen går nedover, og ungdom er den gruppen som leser minst. Vi vet også at lesing er en ferdighet som blir viktigere og viktigere.

Boklesingen styrker ikke bare den instrumentelle ferdigheten som lesing er, og som er en forutsetning for en vesentlig del av annen læring og det å fungere i samfunnet. Lesing gir også rom for langvarig konsentrasjon og fokus, og den øver opp vår evne til å gå i dybden. Lesingen er et rom for refleksjon hvor det er plass til tvil og nyanser. Dette bør ses i sammenheng med de kulturpolitiske målene om å ruste folk til å delta i en åpen og respektfull offentlig samtale, og henger naturlig sammen med målene om ytringsfrihet og fri opinionsdannelse. Men disse ferdighetene bør også knyttes opp mot Fagfornyelsens mål om dybdelæring.

Forleggerforeningens mener:

- Forleggerforeningen mener det er nødvendig å **ruste opp rammene rundt fritidslesingen**. Vi hadde en god start med Bokåret 2019, som er en flott satsing som gir tiltrengt synlighet og oppmerksomhet rundt lesingen. Nå må denne satsingen følges opp, og det må legges til rette for langsiktighet. For å oppnå målene om økt leselyst og hvor bøkene skal nå opp i konkurransen om oppmerksomheten vår – mot mer lettbeint underholdning med en helt annen økonomi i ryggen – da må det en bred, omfattende og koordinert satsing til.
- Vi mener at en bred og langsiktig satsing på lesingen må følges av **en forutsigbar og styrket finansiering av organisasjonene som jobber systematisk med lesefremmende tiltak** (eks Foreningen !Les, Leser søker bok). Vi må gjøre det lettere å etablere og drive langsiktige, målrettede tiltak. Disse organisasjonene bør etter vårt skjønn ikke behøve å bruke tid og ressurser på å sikre finansiering de neste 12 månedene – det er både ineffektivt og uklokt.
- Det er behov for å **styrke lovverket for skolebibliotekene**. Man trenger tydeligere føringer på hva slags ressurser et skolebibliotek skal ha, og hvordan disse bibliotekene skal drives. Skolebibliotekene må være åpent og bemannet av kvalifisert personell (formidlere), de må

ha en boksamling som er relevant. Skolebibliotekene skal være rom hvor elevene trives og ønsker å være.

- Forleggerforeningen støtter en forsøksordning hvor skolebibliotekene inkluderes i **innkjøpsordningen**. Samtidig vil vi understreke at dette ikke vil være tilstrekkelig dersom skolebibliotekene skal være en relevant arena hvor barn og unge møter litteraturen; det er viktig at man også ser på formidlingen.
- Vi mener at det er behov for en **styrking av litteraturformidlingen gjennom DKS**. Det bør gjøres en evaluering hvor man ser på innretningen av ordningen og hvorvidt det er barrierer som gjør det vanskeligere for litteraturformidlingen enn formidlingen av andre kunstuttrykk.
- Forleggerforeningen ønsker å understreke at det er **viktig å videreføre og styrke de gode rammebetingelsene bransjen allerede har**. Vi er glade for at e-bøker og e-lydbøker endelig har fått fritak fra merverdiavgift. Samtidig vet vi at det er krefter som ønsker å reformere merverdisystemet (ref NOU 2019:11 om en fast merverdisats for alle). Fritaket for merverdiavgift er en forutsetning for utgivelsesbredde og tilgjengelighet til litteratur på norsk. Forleggerforeningen advarer sterkt mot at man griper inn i denne ordningen. Vi viser for øvrig til vårt høringsvar til NOU 2019:11, som sendes Finansdepartementet innen fristen 29.08.19.

Ta gjerne kontakt hvis det er behov for mer informasjon eller dersom noe er uklart.

Med vennlig hilsen,

Kristenn Einarsson
Den norske Forleggerforening